

Kto może kontrolować, czym palimy w piecu?

Spalanie odpadów, a w kontekście zapisów uchwały antysmogowej także m.in. mułu, flotokonzentratu czy węgla brunatnego, jest wykroczeniem, za które grozi grzywna od 20 do 5000 złotych.

Kto może kontrolować, czym palimy w piecu?

Prawo ochrony środowiska, ustawa o odpadach oraz wojewódzkie uchwały antysmogowe regulują, czym można palić w piecu, a czym nie. Wskazują także, kto rzeczywiście i w jakim zakresie może skontrolować, czego używamy do ogrzewania gospodarstwa domowego (a w przyszłości także jakiej klasy i jakiego rodzaju piec posiadamy) oraz jakie grożą sankcje za nieprzestrzeganie przepisów prawa.

Kto może kontrolować indywidualne systemy ogrzewania?

Marszałek województwa, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska (w tym przepisów tzw. uchwał antysmogowych). Organy te najczęściej upoważniają swoich pracowników (np. straż gminną lub pracowników wydziałów odpowiedzialnych za ochronę środowiska) do przeprowadzania kontroli.

Czy kontroli tego rodzaju może dokonać Policja?

Tak, Policja może przeprowadzać kontrole przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej woj. śląskiego (i innych wojewódzkich uchwał tego typu). Wynika to z ustawowego zadania Policji, jakim jest wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców. A zgodnie z art. 334 Prawa Ochrony Środowiska, naruszenie zapisów uchwały antysmogowej stanowi wykroczenie. Z tego względu Policja jest uprawniona do przeprowadzania kontroli w kontekście zapisów uchwały antysmogowej woj. śląskiego, obejmujących m.in. rodzaj wykorzystywanego paliwa, czy urządzeń stosowanych do ogrzewania gospodarstw domowych.

Istotną kwestią jest fakt, że wójt, burmistrz czy prezydent miasta sprawują prewencyjną kontrolę przestrzegania tzw. uchwał antysmogowych – tzn. nawet gdy brak jest podejrzeń o naruszeniu zapisów uchwał, mogą wykonywać kontrole, gdyż zmierzają do weryfikacji przestrzegania zapisów tych uchwał.

Tymczasem Policja może wykonywać kontrolę dopiero wtedy, gdy zaistnieje podejrzenie (a w szczególności gdy zaistnieje pewność), że doszło do naruszenia zapisów uchwały. W praktyce oznacza to, że - gdy mamy pewność, iż sąsiad spala np. muł węglowy bądź inne zakazane paliwo, możemy stosownie zawiadomienie złożyć w komendzie Policji, a ta zobowiązana będzie do przeprowadzenia kontroli. Podobna sytuacja wystąpi po 31.12.2021 r., gdy będziemy mieli pewność, że sąsiad eksploatuje stary, pozaklasowy piec na paliwo stałe.

Czy można nie wpuścić osoby przeprowadzającej kontrolę do gospodarstwa domowego?

Oczywiście można spróbować, jednak zalecamy, aby tego nie robić, ponieważ jest to czym określany jako udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia kontroli lub dokonania czynności kontrolnej, co stanowi przestępstwo, o którym mowa w art. 225 § 1 k.k.: *Kto osobie uprawnionej do przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.*

Kontrolowany ma natomiast prawo do otrzymania egzemplarza protokołu kontroli i ewentualnego wniesienia do niego uwag wraz z uzasadnieniem, a także może odmówić podpisania protokołu.

Jakie kary są przewidziane za spalanie odpadów?

Artykuł 191 ustawy o odpadach brzmi: „Kto, wbrew przepisowi art. 155, termicznie przekształca odpady poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów podlega karze aresztu albo grzywny”.

Spalanie odpadów (a w kontekście zapisów uchwały antysmogowej także m.in. mułu, flotokoncentratu czy węgla brunatnego) jest wykroczeniem, za które grozi grzywna od 20 do 5000 złotych. Jeżeli ukaranie następuje w drodze postępowania mandatowego, mandat może wynieść maksymalnie 500 zł. Jeżeli uprawniony do ukarania uzna, że mandat jest niewystarczający, może złożyć wniosek o ukaranie do sądu.

Opracowano na podstawie: PORADNIK PRZEPROWADZANIA KONTROLI PALENISK DOMOWYCH. Wykrywanie nielegalnego spalania odpadów i kontrola przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej, Kraków 2019, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Frank Bold; Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;

***

Stowarzyszenie Zielony Racibórz, Raciborski Alarm Smogowy

Newsletter powstał w ramach programu „Nasze Powietrze” realizowanego przez Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, który jest finansowany przez Clean Air Fund.